

احترام به طبیعت و بهره‌گیری از اقلیم منطقه در راه رسیدن به معماری پایدار (نمونه موردی شهر بم)

لیلا السادات سجادی بمی^{۱*}، سعید نقدی نسب^۲

۱- کارشناس ارشد معماری دانشگاه آزاد بم، ایران، sajadi.leila91@gmail.com

۲- کارشناس ارشد معماری دانشگاه آزاد کرمان ایران، Artys.ps@gmail.com

چکیده

با توجه به مصرف بی‌رویه انرژی‌های تجدیدناپذیر و آسیب‌های زیست‌محیطی، وضعیت انرژی جهان در مرحله بحرانی قرار دارد که چاره‌اندیشی در این زمینه راهگشایی برای بقا و حفظ محیط زیست برای نسل آینده خواهد بود. این موضوع به قدری اهمیت داشته که در معماری رویکرد‌های نوینی همچون معماری پایدار ایجاد شده، از جمله مهمترین این اصول در معماری پایدار که مورد توجه قرار گرفته، هماهنگی با اقلیم است که برای رسیدن به معماری پایدار در جهت حفظ انرژی در مقیاس شهری لازم است، مطالعات دقیق و برجسته‌ای در خصوص نوع پوشش سبز سازگار با اقلیم منطقه انجام شود. شهر بم با توجه به سیمای باغ شهر خود واقع در جنوب شرقی کشور ایران و در شرق استان کرمان شهری کویری با بستر طبیعی و فرهنگی خاص خود است، که علاوه بر آن از دیرباز هماهنگی و تعادل بین این بستر طبیعی و فرهنگی وجود داشته که ما را در رسیدن به معماری پایدار راهنمایی می‌کند. روشی تحقیق در این مقاله مورد استفاده قرار گرفته به صورت تحلیلی و توصیفی است که مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای است. نتایج به دست آمده از این پژوهش با هدف معماری پایدار، احترام به طبیعت و بررسی راهکارهایی در جهت بهره‌گیری از اقلیم منطقه و ارائه پیشنهادها و توصیه‌هایی در زمینه هماهنگی با بستر طبیعی و فرهنگی و معماری بومی شهر بم می‌پردازد تا از این طریق گامی به سوی پایداری برداشته باشیم.

واژه‌های کلیدی: معماری بومی، معماری پایدار، اقلیم گرم و خشک، شهر بم، طراحی اقلیم محور، باغ شهر

۱- مقدمه

با ظهور انقلاب صنعتی و تغییر شیوه زندگی انسان تکنولوژی در جهت ضدیت با طبیعت عمل کرد و به بلای محیط زیست بدل شد، در این میان ساختمان‌ها نقش زیادی در تشدید بحران‌های زیست‌محیطی داشتند، از این رو پرداختن به معماری پایدار در جوامع امروزی نه یک گزینه بلکه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است [۱]. در بحث توسعه پایدار و به طبع آن معماری پایدار اینکه هر ساختمان باید با بستر و محیط پیرامون خود تعامل داشته باشد، به امری بدیعی مبدل شده است قسمت بحث برانگیز و مورد توجه این امر چگونگی برقراری تعامل و نوع تدابیر در نظر گرفته شده می‌باشد این درست همان مطلبی است که سال‌ها پیش ساکنان این مرز و بوم با مهارت‌های ویژه از آن بهره‌جسته‌اند و با اجرای فنون و قواعد خاص در زمینه استفاده بهینه از انرژی و منابع طبیعی به خصوص خورشید، باد و هماهنگی با اقلیم از آن استفاده کرده‌اند [۲]. در گوشه و کنار این مرز و بوم پهناور که تمدنش به وسعت تنوع اقلیمی است شاهد غنای معماری بومی با تکیه بر همسازی آن با گوناگونی آب و هوا و شرایط زیست